

NATUURONDERZOEK KNIPLAAN EN FRANS HALSPLANTSOEN

Vleermuizen

Eindrapport

VERANTWOORDING

Opdrachtgever: Gemeente Voorschoten
Contactpersoon: Dhr. A. van Houten
Adres: Leidseweg 25
2252 LA Voorschoten
Tel: 088 6549524
E-mail: avhouten@werkorganisatieduivenvoorde.nl

Uitvoering: Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V.
Adres: Waaier 72
2451 VW Leimuiden
Tel: 0172 576072
E-mail: algemeen@eco-logisch.com

Projectleider: ing. C.J.M. Groeneveld

Auteur: ing. B. Albers
Kwaliteitscontrole: ing. C.J.M. Groeneveld

Projectcode: WVVL2103
Status: Definitief
Datum: 19-10-2021

Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. werkt volgens de kwaliteitsnormen van het Netwerk Groene Bureaus. Dit netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. De deskundigen werkende bij Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. voldoen hierdoor aan de volgens het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gestelde eisen. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. is ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. is aangesloten op de Nationale Databank Flora en Fauna en heeft daarmee toegang tot de meest volledige natuurgegevens in Nederland.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Wettelijk kader	4
2	Onderzoeksmethodiek	5
2.1	Vleermuizen	5
2.1.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	5
2.1.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	5
2.1.3	Winterverblijfplaatsen	5
2.1.4	Vliegroutes en foerageergebieden.....	5
2.2	Overzicht inventarisaties	6
3	Resultaten	7
3.1	Vleermuizen	7
3.1.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	7
3.1.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	7
3.1.3	Winterverblijfplaatsen	7
3.1.4	Vliegroutes en foerageergebieden.....	7
3.2	Beschermde functies projectgebied	8
4	Conclusie en aanbevelingen	9
4.1	Conclusie	9
4.2	Aanbevelingen t.o.v. de Wet natuurbescherming.....	9
	Bijlage 1: Kaart resultaten vleermuizen Kniplaan	10
	Bijlage 2: Kaart resultaten vleermuizen Frans Halsplantsoen	11
	Bijlage 3: Foto's verblijfplaatsen	12

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

De gemeente Voorschoten is voornemens om 57 Canadese populieren te kappen, verspreid over twee werkgebieden aan de Kniplaan en aan het Frans Halsplantsoen te Voorschoten. Deze ingreep wordt gezien als een ruimtelijke ontwikkeling.

In 2020 is door Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. verkennend natuuronderzoek uitgevoerd middels een quickscan Wet natuurbescherming¹. Uit de quickscan is gebleken dat het projectgebied mogelijk functies herbergt voor vleermuizen. In opdracht van de gemeente Voorschoten is derhalve een aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd naar het gebruik van het projectgebied door vleermuizen. Dit rapport bevat de resultaten van het vleermuisonderzoek en aanbevelingen ten opzichte van de Wet natuurbescherming.

1.2 WETTELIJK KADER

Voor wat betreft de soortbescherming in de Wet natuurbescherming zijn er verschillende beschermingsregimes. Het gaat om soorten die op basis van Europese wetgeving beschermd zijn vanuit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en soorten die nationaal als beschermde soort zijn aangewezen. Middels een provinciale verordening kunnen deze nationaal beschermde soorten worden vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit de wet. De vrijgestelde soorten kunnen verschillen per provincie.

Wanneer er door uitvoering van werkzaamheden sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen uit artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.
2. Er is sprake van een in de wet genoemd belang voor de betreffende soort of soortgroep.
3. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Ook kan er mogelijk middels een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode worden gewerkt. Dit is enkel mogelijk indien de handelingen niet van wezenlijke invloed zijn op de aanwezige beschermde soorten.

Alle vleermuizen zijn op Europees niveau beschermd. De verbodsbepalingen voor Europees beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.5 (overige soortgroepen) van de Wet natuurbescherming.

Europees beschermde soorten - Overige soortgroepen (Artikel 3.5 Wet natuurbescherming)

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

¹ Quickscan Bomenkap Canadese populieren te Voorschoten, Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. (2021), december 2020

2 ONDERZOEKSMETHODIEK

2.1 VLEERMUIZEN

Onderzoek naar vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomer- en kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen, zwermplaatsen, winterverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Per mogelijke functie is er onderzoek verricht conform het Vleermuisprotocol 2021². In verband met de omvang en het overzicht in het projectgebied worden de inventarisaties door één onderzoeker per deelgebied simultaan uitgevoerd.

De inventarisaties met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. werkt standaard met de Pettersson D240X. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijk gehoor. Daarnaast biedt het apparaat de mogelijkheid geluiden op te nemen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld en vereisen een controle met behulp van analyse-software.

In paragraaf 2.2 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden. De toegepaste methodiek wordt hier per functie nader toegelicht.

2.1.1 ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSEN

In de periode 15 mei – 15 juli 2021 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit twee rondes, waarvan er één in de vroege ochtend vanaf circa drie uur voor zonsopkomst is uitgevoerd. De overige ronde heeft 's avonds plaatsgevonden vanaf zonsondergang.

2.1.2 PAARVERBLIJFPLAATSEN EN ZWERMPLAATSEN

In de periode 15 augustus – 1 oktober 2021 zijn twee inventarisaties uitgevoerd, teneinde paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen vast te stellen dan wel uit te sluiten. Eén ronde, van drie uur, is vanaf zonsondergang uitgevoerd. De andere ronde, van twee uur, is rond middernacht uitgevoerd.

2.1.3 WINTERVERBLIJFPLAATSEN

In de periode 1 december 2020 – 1 maart 2021 zijn de aanwezige boomholtes, die potentieel geschikt zijn voor overwintering door gecertificeerde klimmers, met behulp van een endoscoop onderzocht op de aanwezigheid van overwinterende vleermuizen, sporen van vleermuizen of andere dieren en geschiktheid voor overwintering. Deze inventarisatie is uitgevoerd op 12 januari 2021.

2.1.4 Vliegroutes en foerageergebieden

De inventarisaties naar vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn simultaan met de overige vleermuisinventarisaties uitgevoerd. Hierbij zijn de aanwezige vliegroutes en/of foerageergebieden op kaart ingetekend.

² Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2020). Vleermuisprotocol 2021, oktober 2020.

2.2 OVERZICHT INVENTARISATIES

In tabel 1 is een overzicht gegeven van de data en weersomstandigheden van het vleermuisonderzoek. De inventarisaties zijn uitgevoerd door ing. B. Albers, ing. A.C.Y. van den Berg, A.J. Bik MSc., ing. M. Bouma, ing. F.M. Emmen, ing. P.J. Schep, ing. M. Schippers en ing. F. van Wegen.

Tabel 1: Overzicht inventarisaties

Datum	Tijd	Hoofdgroep	Activiteit	Weersomstandigheden
12-01-2021	09:00 – 17:00	Vleermuizen	Winterverblijven (endoscopisch)	Half tot zwaar bewolkt, windkracht 4, 5 °C
11-06-2021	22:02 – 00:02	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Geheel bewolkt, windkracht 3, 14 °C
01-07-2021	02:26 – 05:26	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Geheel bewolkt, windkracht 3, 13 °C
24-08-2021	20:47 – 23:47	Vleermuizen	Paarverblijven en zwermplaatsen	Half bewolkt, windkracht 3, 15 °C
13-09-2021	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Paarverblijven en zwermplaatsen	Geheel bewolkt, windkracht 2, 13 °C

3 RESULTATEN

3.1 VLEERMUIZEN

Binnen het deelgebied bij de Kniplaan zijn de gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis waargenomen. Binnen het deelgebied bij het Frans Halsplantsoen zijn de gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis waargenomen. Per onderzochte functie wordt het gebruik van het projectgebied nader toegelicht.

In bijlage 1 en bijlage 2 zijn de resultaten van het onderzoek op kaart weergegeven.

3.1.1 ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSEN

In beide deelgebieden van het projectgebied zijn geen zomer- of kraamverblijfplaatsen vastgesteld. In de directe omgeving bij de Kniplaan is een kraamverblijfplaats van de rosse vleermuis vastgesteld. De kraamverblijfplaats bevindt zich in de tuin bij Kniplaan 9 (bijlage 3, afbeelding 1). Gedurende de inventarisaties in het kraamseizoen zijn in het deelgebied en de directe omgeving van de Kniplaan foeragerende en passerende individuen van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis waargenomen. In het deelgebied en de directe omgeving van het Frans Halsplantsoen zijn foeragerende en passerende individuen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis waargenomen.

3.1.2 PAARVERBLIJFPLAATSEN EN ZWERMPLAATSEN

In beide deelgebieden van het projectgebied zijn geen paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen vastgesteld. In de directe omgeving van het deelgebied het Frans Halsplantsoen is een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis vastgesteld. De paarverblijfplaats bevindt zich in de bebouwing aan de Nicolaas Maeskade 29 (bijlage 3, afbeelding 2). Gedurende de inventarisaties in het paarseizoen zijn in het deelgebied en de directe omgeving van de Kniplaan foeragerende en passerende individuen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis waargenomen. In het deelgebied en de directe omgeving van het Frans Halsplantsoen zijn foeragerende en passerende individuen van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis waargenomen.

3.1.3 WINTERVERBLIJFPLAATSEN

Gedurende de bomencontrole naar overwinterende vleermuizen met de boomcamera zijn geen winterverblijfplaatsen vastgesteld of vleermuizen waargenomen.

3.1.4 Vliegroutes en foerageergebieden

Er zijn geen duidelijke, vaste vliegroutes vastgesteld. Enkele individuen van de gewone dwergvleermuis gebruik van de groenstructuren in het projectgebied als foerageergebied. Het recreatiegebied Vlietland in het oosten, het landgoed Duivenvoorde en de Horsten in het westen bieden een alternatief als foerageergebied voor het deelgebied Kniplaan. De Vliet direct naast het deelgebied, het recreatiegebied Vlietland in het zuidoosten en de groenstructuren rond de ijsbaan in het noordwesten bieden een alternatief als foerageergebied voor het deelgebied Frans Halsplantsoen. Omdat de vleermuizen het projectgebied gedurende korte periode gebruiken als foerageergebied en er voldoende alternatieven in de directe omgeving aanwezig zijn, zijn de foerageergebieden in het projectgebied niet essentieel voor de staat van instandhouding van lokale populaties vleermuizen.

3.2 BESCHERMDE FUNCTIES PROJECTGEBIED

Het projectgebied bevat elementen welke worden benut door beschermde soorten. In tabel 2 is weergegeven welke beschermde functies zijn aangetroffen in het projectgebied.

Tabel 2: Beschermde functies

Wet natuurbescherming	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Functie	Deelgebied
Artikel 3.5, HR IV	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Foerageergebied (niet essentieel)	Kniplaan / Frans Halsplantsoen

4 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

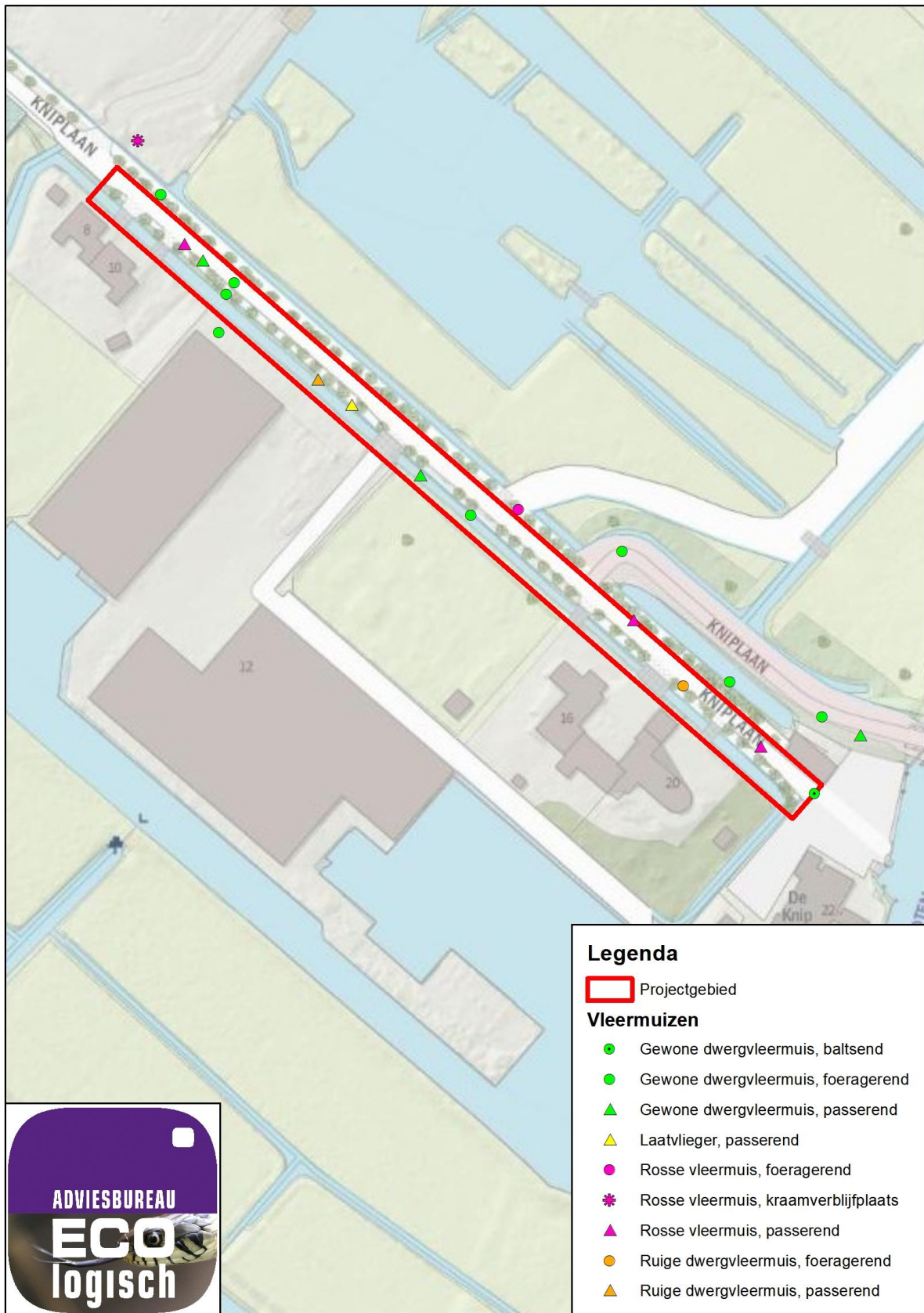
4.1 CONCLUSIE

Binnen het projectgebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Daarnaast zijn geen vaste vliegroutes van vleermuizen vastgesteld. Het projectgebied wordt gedurende korte periode gebruikt als foerageergebied door vleermuizen. Het foerageergebied is niet essentieel voor de staat van instandhouding van de lokale populaties vleermuizen.

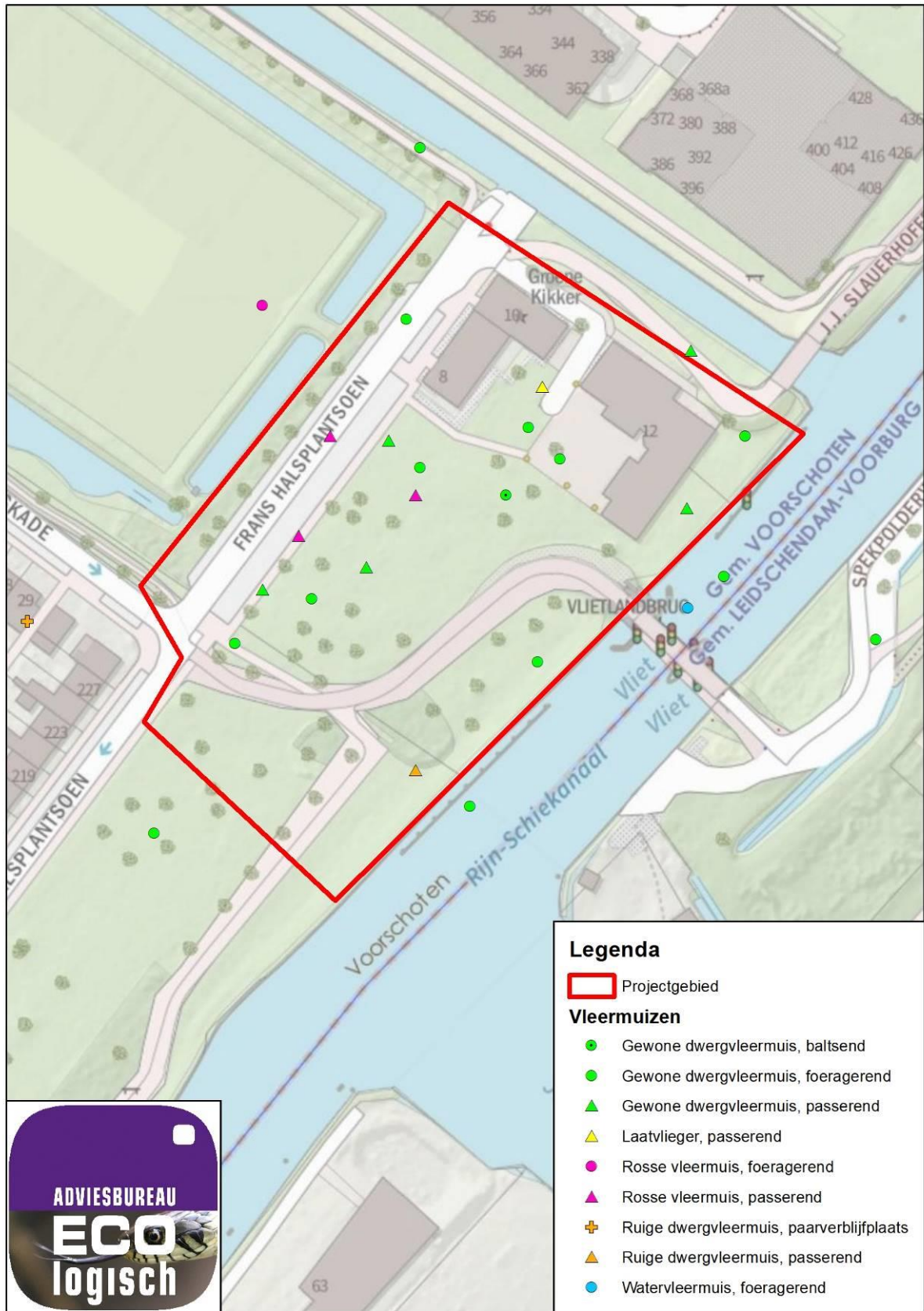
4.2 AANBEVELINGEN T.O.V. DE WET NATUURBESCHERMING

Het is aan te bevelen om de geplande werkzaamheden buiten het broedseizoen voor vogels uit te voeren. Dit seizoen loopt globaal tussen maart en augustus. Indien broedgevallen aanwezig zijn in het projectgebied mogen deze niet worden verstoord of vernield en dient er te worden gewacht totdat de vogels zijn uitgebroed.

Bijlage 1: Kaart resultaten vleermuizen Kniplaan

Bijlage 2: Kaart resultaten vleermuizen Frans Halsplantsoen

Bijlage 3: Foto's verblijfplaatsen

**Afbeelding 1: Kraamverblijfplaats rosse vleermuis
Kniplaan 9**

**Afbeelding 2: Paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis
Nicolaas Maeskade 29**